

Ks. mgr lic. Paweł Szczęsny
Specjalność: Liturgika

Streszczenie rozprawy doktorskiej napisanej pod kierunkiem
ks. prof. dra hab. Jacka Nowaka
Temat: „Życie liturgiczne diecezji toruńskiej w świetle uchwał
I Synodu Diecezji Toruńskiej”.

W niniejszej dysertacji została podjęta refleksja nad życiem liturgicznym diecezji toruńskiej w świetle uchwał I Synodu Diecezji Toruńskiej. Sobór Watykański II poprzez przeprowadzoną reformę przedstawił znaczenie Kościoła partykularnego jako komórki, przez którą ukazuje się wspólnota Kościoła Powszechnego. Każda diecezja, pod względem terytorialnym, składa się z poszczególnych rejonów, dekanatów oraz parafii. W związku z tym pewną cechą charakterystyczną jest wielość zwyczajów oraz tradycji, które przejawiają się zwłaszcza na gruncie liturgicznym. W celu ujednolicenia, unormowania oraz aktualizacji liturgii w całej diecezji koniecznym zdaje się określenie prawodawstwa partykularnego. Synod diecezjalny odczytywany w ujęciu reformy *Vaticanum II*, nie skupia się już tylko na aspekcie prawnym. Podjęte zostają również kwestie związane z szeroko pojętym duszpasterstwem, a w tym nade wszystko z liturgią.

Autor za cel opracowania obrał ukazanie wpływu Synodu Toruńskiego na liturgię diecezjalną oraz kult z nią związany. Z tak przedstawionego problemu badawczego sformułowane zostały również pytania odnoszące się do m.in. specyfiki oraz charakterystyki kultu na terenie diecezji toruńskiej.

Źródłem do powstawania niniejszej dysertacji były uchwały I Synodu Diecezji Toruńskiej. Ze względu na potrzebę aktualizacji tematów oraz ukazania ich wartości teologicznych konieczne okazało się również skorzystanie z wypowiedzi papieży, a także dokumentów Stolicy Apostolskiej. Nieodzowną pomocą były również księgi liturgiczne, dokumenty Konferencji Episkopatu Polski oraz postawienia i dekryty wydane przez biskupów toruńskich.

Rozprawa doktorska składa się z czterech rozdziałów poprzedzonych wstępem oraz zakończeniem. Pierwszy rozdział podejmuje tematykę związaną

z odpowiedzialnością za liturgię na różnych szczeblach diecezjalnych. Stanowi on niejako konieczny fundament do dalszych rozważań. Drugi rozdział ukazuje zagadnienie dotyczące sakramentów wtajemniczenia w diecezji toruńskiej. Podjęta została również kwestia katechumenatu, który jest nieodzowną częścią wspomnianych sakramentów. Trzeci rozdział skupia się bezpośrednio na kulcie Eucharystii. Akcent został położony na troskę o czystość znaku i symbolu w diecezji, Mszach Świętych związanych z sakramentem kapłaństwa, intencjach mszalnych oraz kulcie Eucharystii poza Mszą Świętą. Ostatni rozdział natomiast charakteryzuje szeroko pojętą pobożność ludową w świetle uchwał I Synodu Toruńskiego. Analizie poddane zostały zagadnienia dotyczące nabożeństw, kultu wybranych świętych oraz muzyki kościelnej. Uwaga zwrócona została również na sakramentalia podkreślając jednocześnie ważną rolę szafarza.

Zakończenie pracy podsumowuje osiągnięte wyniki badań oraz udziela odpowiedzi na zadane wcześniej pytania. Poprzez sformułowany temat rozprawa doktorska wskazuje na ogromny wkład Synodu Toruńskiego na życie liturgiczne w diecezji oraz wysuwa postulaty, mające na celu pomoc w organizacji liturgii zwłaszcza na terenie diecezji toruńskiej.

Liturgical Life of the Toruń Diocese in the Light of the Resolutions of the First Synod of the Toruń Diocese.

Summary:

This dissertation reflects on the liturgical life of the Toruń Diocese in the light of the resolutions of the First Synod of the Toruń Diocese. The Second Vatican Council presented the importance of the particular Church as the cell through which the community of the Universal Church appears. Each diocese consists of individual regions, deaneries and parishes. For this reason, something characteristic for each diocese is the multiplicity of customs and traditions, which are manifested especially in liturgy. In order to standardize, regulate and update the liturgy throughout the diocese, it seems necessary to define particular legislation. The diocesan synod, read in terms of the *Vaticanum II* reform, no longer focuses only on the legal aspects. Issues related to the pastoral ministry, including liturgy, are also taken up.

The author decided to show the influence of the Toruń Synod on the diocesan liturgy and the cult associated with it. The source of this dissertation were the

resolutions of the 1st Synod of the Toruń Diocese. It was also necessary to use the statements of the popes, as well as documents of the Holy See, liturgical books, documents of the Polish Bishops' Conference and decrees issued by Toruń bishops.

The doctoral dissertation consists of four chapters preceded by an introduction and a conclusion. The first chapter deals with the issues related to responsibility for the liturgy at various diocesan levels. It is, a necessary background for further considerations. The second chapter presents the issue concerning the sacraments of initiation in the diocese of Toruń. The issue of the catechumenate, which is an indispensable part of these sacraments, was also raised. The third chapter focuses directly on the cult of the Eucharist. The emphasis was placed on the concern for the purity of the sign and symbol in the diocese: Holy Masses, Mass intentions and the cult of the Eucharist outside the Holy Mass. The last chapter describes popular piety in the light of the resolutions of the First Toruń Synod. The issues of worship, cult of selected saints and church music were also analyzed. Attention was also paid to sacramentals, at the same time emphasizing the important role of the minister.

The end of the dissertation summarizes the research results and provides answers to previously asked questions. Through the formulated topic, the doctoral dissertation indicates the enormous contribution of the Toruń Synod to the liturgical life in the diocese and suggests postulates aimed at helping in the organization of the liturgy, especially in the Toruń diocese.

